

การพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์
ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี

พระทักษิณ สิวกำปัง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีอนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนาทักษะการย่อความของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัด
สระบุรี เสนอโดย พระทักษิณ สิวกำปัง เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(นายตระกูล จันทสุนทร)
วันที่ 11 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2552

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาสัก เตชะชั้นหมาก)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป เหมือนนิล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชมนาด มั่นสัมฤทธิ์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร. สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป เหมือนนิล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชมนาค มั่นสัมฤทธิ์
ชื่อนักศึกษา	พระทักษิณ สิวกำปัง
สาขาวิชา	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้มีส่วนอย่างสำคัญ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ จำนวน 15 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ บุคลากรในสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสว่างอารมณ์ พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จำนวน 17 คน / รูป ได้มาร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ การแสวงหาแนวทางในการพัฒนา กำหนดดัชนีชี้วัด และร่วมกระบวนการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ โดยมีกรอบที่ใช้ในการวิจัย คือ การจับใจความสำคัญของเรื่อง และการเรียบเรียงให้ถูกแบบแผนของการย่อความ

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในทักษะการย่อความน้อย มีสื่อที่ใช้ในการสอนน้อย จับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ ใช้ภาษาในการย่อความไม่ชัดเจน สรุปเป็นสำนวนภาษาของตนเองไม่ได้ และยังเรียบเรียงไม่ถูกแบบแผนของการย่อความ
2. แนวทางการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียน คือ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องทักษะการย่อความและโครงการประกวดย่อความ โดยกำหนดดัชนีชี้วัด คือ หลังการอบรมนักเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 สามารถทำแบบทดสอบความรู้ แบบทดสอบทักษะ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับคะแนน และมีเจตคติอยู่ในระดับดีและดีมาก และมีนักเรียนเข้าร่วมในโครงการประกวดย่อความร้อยละ 80 ขึ้นไป
3. ผลการพัฒนาปรากฏว่านักเรียนจำนวนร้อยละ 100 ทำแบบทดสอบความรู้เรื่อง การย่อความหลังจากจบการฝึกอบรมได้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก และจากการทำแบบทดสอบทักษะการย่อความพบว่านักเรียนร้อยละ 86.7 มีค่าเฉลี่ยระดับคะแนนอยู่ในระดับดีมากและดี

ส่วนในด้านเจตคติ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะการย่อความ คือมีเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ ส่วนโครงการประกวดย่อความมีนักเรียนเข้าร่วมในโครงการทุกคน และผลจากการพัฒนาทักษะการย่อความ ทั้ง 2 โครงการ ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการย่อความเพิ่มมากขึ้นตามดัชนีชี้วัด โดยนักเรียนร้อยละ 60 มีค่าเฉลี่ยระดับคะแนนอยู่ในระดับดีมาก และร้อยละ 26.7 มีค่าเฉลี่ยระดับคะแนนอยู่ในระดับดี ทำให้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ซึ่งเป็นไปตามดัชนีชี้วัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Thesis Title	The Development of Passage Abridgement Skill of Prathomsuksa 5 Students at Wat Sawang A-rom School, Wang Mueang Subdistrict, Wang Mueang District, Saraburi Province
Thesis Advisors	Asst. Prof. Prateep Mueannin Asst. Prof. Dr. Chommanard Munsumrit
Name	Phra Taksin Sewkampung
Concentration	Development Strategy
Academic Year	2009

ABSTRACT

The objective of this research was to develop Prathomsuksa 5 students' passage abridgement skill at Wat Sawang A-rom School, Wang Mueang Subdistrict, Wang Mueang District in Saraburi Province. The method was a participatory action research focused workshop and participation among several groups of people. The samples numbered 15 Prathomsuksa 5 students, and 17 involved persons who were school officers, Thai language experts, school committees, abbot's assistant from Wat Sawang A-rom, and monks teaching morals in the school. The participants involved in studying the current state, problems and needs for development as well as seeking the ways and methods for the development of the students' abridgement. They also specified the indicators and developmental procedures for developing the students' skill. For the study framework, the researcher emphasized the comprehension in main ideas of stories and the organization by the right pattern.

The results were as follows:

1. for the current state, the students had little knowledge about comprehension in the passage abridgement. There were few teaching materials. They could not understand the main ideas of stories and use Thai in the shortened passages clearly. They could not paraphrase and organize their abridged passages by the right pattern.
2. the ways and methods for the development of the abridgement skill were to enhance the training on this matter, and set the passage abridgement competition. One of indicators identified that at least 70 percent of the students had to pass the knowledge and skill tests. Their average points and attitudes had to be good and very

good. Furthermore, student should be in the contest about passage abridgement more than 80 percent.

3. the results of the development revealed that after the training, all students' average points were ranked at an excellent level when they did the knowledge test. In term of the skill test, 86.7 percent of the students had the average points at an excellent level and a good level. They had good attitudes towards the development of the abridgment. Moreover, all of students participated the contest. According to these two development projects: the training and contest, they helped the students improve their skill. 60 and 26.7 percent of students had the average points at an excellent level and a good level, respectively. Aforementioned, the development of the students' passage abridgement skill was successful and met the indicators.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นผลงานที่มุ่งสนองงานด้านการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนในโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี ตามปณิธานของพระธรรมปิฎก (ขวลิต อภิวฑฒโน) เจ้าอาวาสวัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร เจ้าคณะจังหวัดสระบุรี จึงขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณท่านที่ได้เมตตาอนุเคราะห์สนับสนุนทุนการศึกษาจนจบการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือและแนะนำอย่างยิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาสัก เตชะบัณฑิต ซึ่งเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป เหมือนนิล ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชมนาด มั่นสัมฤทธิ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และดร. สุพจน์ เกิดสุวรรณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้คำปรึกษาและชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ตลอดจนคณาจารย์ เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีทุกท่านที่ให้ความรู้และอำนวยความสะดวกในการติดต่อกับทางมหาวิทยาลัย รวมถึงเพื่อนร่วมรุ่นสาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา รุ่นที่ 8 ทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษาและเป็นแรงใจเสมอมา

ขออนุโมทนาความร่วมมือร่วมใจที่ได้รับจากผู้มีส่วนสำคัญ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน คือ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสว่างอารมณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูอาจารย์ คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ทุกๆ ท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ ให้ข้อคิดเห็น และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอน้อมนุชาพระรัตนตรัย ขอมอบเป็นเครื่องตอบแทนคุณความดีแต่คุณยาย บิดามารดา ครูอาจารย์ ตลอดถึงผู้มีอุปการคุณทุกๆ ท่าน ที่กรุณาให้ความเมตตาวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

พระทักษิณ ลีวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
คำถามวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
บริบทโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี	9
การย่อความ.....	15
การจับใจความสำคัญของเรื่อง.....	18
การเรียบเรียงให้ถูกแบบแผนของการย่อความ.....	23
หลักของการย่อความ.....	23
ขั้นตอนการเขียนย่อความ.....	24
รูปแบบการเขียนย่อความ.....	26
การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	27
การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม.....	27
ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน	28
ลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม.....	29
บทที่ 3 สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาทักษะการย่อความของ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี.....	34
คำถามการวิจัย.....	34

	หน้า
บทที่ 3 (ต่อ)	
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	34
วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
กรอบการวิจัย.....	35
ประชากร.....	35
วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
สภาพปัจจุบันของทักษะการย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี.....	40
ปัญหาและความต้องการการพัฒนาทักษะการย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี.....	43
บทที่ 4 แนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาทักษะการย่อความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี.....	48
คำถามการวิจัย.....	48
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	48
วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
กรอบในการวิจัย.....	49
ประชากรที่ศึกษา.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการวิจัย.....	50
บทที่ 5 การพัฒนาทักษะการย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี.....	53
คำถามการวิจัย.....	53

	หน้า
บทที่ 5 (ต่อ)	
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	53
วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
กรอบการวิจัย.....	53
ประชากร.....	54
วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
ผลการวิจัย.....	60
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการวิจัย	68
สรุปผลการวิจัย.....	68
อภิปรายผลการวิจัย.....	71
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	73
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก.....	79
ภาคผนวก ข.....	90
ภาคผนวก ค.....	95
ภาคผนวก ง.....	114
ภาคผนวก จ.....	121
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	125

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	จำนวนนักเรียนของโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์.....	11
ตาราง 2	จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์	12
ตาราง 3	ร้อยละและระดับความรู้ในด้านความรู้เกี่ยวกับการย่อความ.....	41
ตาราง 4	คะแนนร้อยละและระดับของนักเรียนจากการทดสอบทักษะจำแนกรายบุคคล.....	43
ตาราง 5	สรุปสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์.....	47
ตาราง 6	สรุปแนวทางการพัฒนา และกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จการพัฒนาทักษะการย่อความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์.....	52
ตาราง 7	ผลการประเมินความรู้เกี่ยวกับการย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ก่อนและหลังการฝึกอบรม.....	61
ตาราง 8	คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบอัตนัย หลังจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์.....	63
ตาราง 9	ร้อยละเจตคติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการย่อความ หลังจากการจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ.....	64
ตาราง 10	ภาพรวมการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี.....	66

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพ 1	กรอบแนวคิดการพัฒนาทักษะการย่อความ ของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี.....	7
ภาพ 2	แสดงขอบข่ายการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	13

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี